

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nekaj o naših šolah.

Okolu leta 1870 bile so naše ljudske šole še povsem slovenske; le po dve uri na teden se je nemški podučevalo. Zdaj so pa začeli več nemščine rivati v naše šole; slovenščino pa so tiščali ven. Otrok, ki še ne zna pravilno slovensko govoriti in pisati, moral bi uže nemški žlobudrati. Učitelj bi moral uže otrokom nemški govoriti ter jih celo v nemškem jeziku zemljepisje, računstvo itd. podučevati, kar je ravno tako pametno, kakor če bi kateri duhovnik na enkrat začel v naših krajih v cerkvi madjarški pridigovati.

Učitelji, ki so na vse kriplje vbijali ubogim otrokom nemščino v glavo, dobivali so potem od nemškega šulvereina tako zvane „ehrengaben“, častna darila, ali kakor jih je g. dr. Gregorec v državnem zboru krstil „schandgaben“, t. j. sramotna darila. Gorjé pa učitelju, kateremu ne bi nemščina bila vse, prvo in zadnje! Za-nj so hudi časi; naj je še tako spreten, naj se pri njem otroci še tako dobro naučé računati, pisati, brati itd., vse mu nič ne pomaga: on ne najde milosti.

Da bi imeli učitelje še bolje v svojih rokah, sklenili so lansko leto v štaj. deželnem zboru novo postavo. Ona daje deželnemu šolskemu совету oblast, učitelja na mah prestaviti. Ta postava sklenila se je samo z namenom, naj naše učitelje tem laglje strahujejo, ter jih silijo, da gledajo še tem bolje in največ na nemščino.

Ako ravno se toraj v naših slovenskih šolah tako goreče nemščina žaga, da bi človek, ki poluka kedaj va-nje, mislil, da smo kje tam na gornjem Štajarskem ali celo v Bismarckovej Prusiji, bilo je to še vendar štajarskemu deželnemu zboru vse premalo, ter je na predlog znanega sevniškega dr. Aussererja že dve leti zaporedoma godel: „Le več nemški, le vse več nemški!“ Deželni šolski svet je tej želji koj ustregel, ter izdal celo vrsto naredeb, kako se

mora nemški jezik še vse bolje poučevati v naših šolah. Občine in krajni šolski sveti celih okrajev protivili so se zoper kvarljivo razširjenje nemškega jezika. To je tudi protipostavno; kajti člen 19. državnih temeljnih postav prepoveduje vsako siljenje k učenju drugega, torej pri nas nemškega jezika. Pa vse ni nič pomagalo! Toda „vsaka sila do vremena“ pravijo Hrvatje, in ravno ta nemški pritisk rodil je dober sad za — Slovence!

Zoper to nepostavno vrivanje nemščine v slovenske šole postavili so se med drugimi porobu tudi v Šmariji, ter so napravili pritožbo na ministerstvo. To je — ni bilo mogoče drugače — razveljavilo naredbo deželnega šolskega sveta ter je izreklo, „da mora slovenski jezik v naših šolah biti edini podučni jezik; da se toraj mora vse samo v slovenskem jeziku podučevati in se otrokom vse samo v slovenskem jeziku razlagati.“ Nemški jezik se sicer lahko podučuje, toda le kot neobvezni predmet; nemški se ima podučevati samo nekaj ur na teden in če kateri oče ali varuh noče, da bi se otrok nemški učil, lahko to v začetku šolskega leta naznani.

Izrečeno je s tem, da je in mora biti slovenščina v naših šolah prva, nemški pa da se lahko podučuje, toda le v pametni meri, tako, da nemščina ne bo na škodo celemu poduku; da ne bodo otroci, ko izstopijo iz šole največji reveži, ki ne vejo nič; nemški ne, ker se niso mogli naučiti, slovenski ne, ker se niso učili; drugega pa tudi nič, ker se je v šoli gledalo najbolj na nemščino, na to pa premalo, na kar bi se moralo pred vsem in najbolje gledati, namreč, da znajo dobro brati, pisati, računati, nekaj o zemljepisji, zgodovini itd.

To je v resnici nekaj uspeha, toda še vse premalo. Treba nam se bode še boriti, predno bode vse v redu v šolskih zadevah! Le-ta vojska je sicer mudna vsled razmer, v katerih živimo, toda nikar se je ne strašimo!

I. D.

Slovenske Posojilnice.

Poteklo je leto dni, odkar smo poročali o delovanju slovenskih posojilnic 1886. leta. Pred nami leži izkaz za leto 1887. in spet vidimo napredek, če prav ne tako zdatnega, kakor 1886. l. Napredek se ne kaže v skupnem denarnem prometu, tem bolj pa v množecih se združnikih, v višjih hranilnih vlogah in do sledno v višjem znesku posojil. Denarni promet je znašal 5,705.382 gld. Najvišij promet izkažejo posojilnica v Mariboru 830.786 gld., Celjska 692.362 gld., obrtniška v Ljubljani 483.044 gld. Metliška 396.698 gld., kmetška Ljubljanska 360.430 gld., Ptujška 333.778 gld., Vrhnjska 280.448 gld. itd.

Posebno nam ugaja, da se je število združnikov pomnožilo od 8086 na 13.369. To kaže, da segajo in si pridobivajo zaupanje posojilnice vedno bolj med ljudstvom. Skupno število združnikov je sicer še skromno, pa pomisliti nam je, da je združno delovanje masi narodovi še kaj novega in da nove ideje sploh težko prodirajo. Ker malone vse posojilnice dovoljujejo posojila le združnikom, mora vsak, kdor želi posojila, vpisati se v zadrugo, kar je pametna in koristna naredba. Kajti kdor je postal združnik, navadno ostane, ako tudi poplača svoj dolg in po tem potu rastle bode število za zadrugo se zanimajočih ter zanjo odgovornih členov. Največ združnikov, 1672, šteje posojilnica Ptujškega okraja, kjer narodno probujeno ljudstvo spoznava koristi in imenitnost narodnega denarnega zavoda. V Celji je 1441, v Mariboru 1356, v Mozirji 816 združnikov. Razmerno narastel je tudi znesek vplačanih združnih deležev od 261.028 na 307.047 gld.

Hranilne vloge so znašale koncem 1886. leta 1,969.500 gld., leta 1887 je bilo vloženih 1,113.551 gld., izplačanih samo 865.300 gld., znašale so torej hranilne vloge že lepo svoto 2,296.211 gld., dokaz v številkah, kako da raste zaupanje do posojilnic vzlic klevetanju nasprotnikov, katerim so ravno posojilnice najhujši trn v peti. Ljudstvo, katero stoji v gmotnem oziru na lastnih nogah, nezavisno je tudi v političnih vprašanjih. Nekatere posojilnice imajo celo več vlog, nego jih potrebnjejo, n. pr. Mariborska. Večini pa ne zadostujejo vloge in združni deleži ter so prisiljene, po izposojilih pridobiti si denarna sredstva. Zveza tu posreduje, kakor tudi pomaga pri ustanovi novih posojilnic in v davčnih zadevah.

Obresti za hranilne vloge so navadno še 5⁰/₀; torej malo višje, kakor pri hranilnicah, pa večje posojilnice dovoljujejo tudi le še po 4¹/₂⁰/₀. Za posojila se zahteva navadno po 6⁰/₀, kar ni pretirano za osobni kredit. Nekatere posojilnice so celo na 5¹/₂⁰/₀ že znižale obresti pri posojilih, menda pri vključenih.

Kakor hranilne vloge, narastla so tudi posojila dana združnikom. Posojilnice imajo izposojenih 2,608.192 gld. ali za 350.000 gld. več, kakor prejšnje leto. Koliko poštenih kmetških posestnikov je bilo rešenih iz rok oderuških in pred poginom, lahko presojamo, ako se spominjamo, koliko je bilo še pred malo leti eksekutivnih dražeb kmetških posestev in koliko manj jih je zdaj.

Zato znova kličemo rodoljubom: Ustanovljajte posojilnice, kjer jih še ni. Koristili bode narod po dvojnem potu. Kdor ima na razpolago gotovino, bode vedel, kje varno naložiti svoj denar. Pošteni in zaupanja vredni mož pa bode našel v sili pomoč pri domačem denarnem zavodu. Vsaka slovenska posojilnica je narodna trdnjava. „Zadruga“.

Gospodarske stvari.

O suhih slivah.

Sedaj bode k malu, s 1. dnevom meseca septembra, davek na žganje višji. To bode pa uzrok, da se ga manj izpije, vsaj iz kraja in potlej, da pade slivam in drugim rečem, iz katerih se dela žganje, cena za veliko. Tega bi sicer ne bilo treba, ali iz špirita naredi se lahko, po hladni poti, žganje in zato bodo še bolj, kakor doslej, to žganje vsiljevali pivcem. Leti tudi niso v tem kaj izbirljivi, tedaj se bodo pa največ tega držali. Po drugem žganji ne bode povpraševanja in vsled tega se ga bode manj delalo. Na vsak način torej pade cena slivam, ječmenu itd.

Ubogi kmet, ki prideluje take reči, mora tedaj prevdariti, kaj stori poslej s temi pridelki. Kar se tiče sliv, more jih spraviti še po drugi poti v denar — suhe slive so kedaj bile na dobrem glasu. Kaj, ali bi ne bilo prav, ko bi jih tudi poslej, toda v taki meri sušili, da bi bile za na trg?

Škoda, da pojemlje prodaja suhih sliv, iz naših krajev se je svoje dni sliv več suhih prodalo, kakor pa svežih. Žganjarije so menda tega nekaj krive, več pa more biti to, da se slive niso tako sušile, da bi bile lepe, okusne, kedar so storile dolgo pot v tuje dežele. Ker so sveže slive dobro plačevali, ni bilo treba jih sušiti, posebno, ko se je za te malo kupcev izmenilo. Odslej bode pa to gotovo drugače, in če bi še tudi skraja ne bilo veliko kupcev na suhe slive, po času bode jih gotovo zmerom več, ako bode blago dobro.

Treba bode torej skrbeti za to, da bodo suhe slive dobre, vsaj take, kakor se dobé v Bosni, odkoder se jih veliko izpeljuje v tuje dežele. Žal, da slivje, slivovo drevje, pri nas ni v najboljšem stanju. Veliko dreves je polomljenih, vsled snega poškodovanih in malokdo se

izmeni za to, da tako drevje lepo obreže ter mu rane zaceljuje. Tako drevje se ve, da ne more dati lepega sadú, vsaj tacega ne daje, kakor drugod zdravo drevje.

Slive z Bosne so bolj mesnate, kakor naše, njih koščice niso tako debele in slaje je v njih več, kakor v naših. To je nekaj, kar stori veliko pri ceni. Ali ni mogoče, da bi tudi pri nas dobili tacih sliv? Mogoče je že, vsaj blizu enake bi naše postale celo lahko onim iz Bosne.

Naj pa to doseže gospodar, treba mu je dvoje, troje reči. Prvič naj ne trga sadú prerano, drugič naj ga lepo izbira in tretjič, naj gleda, da bode v njegovem vrtu, lepo, zdravo, cepljeno slivje. Kar se pravi: Sliva je sliva, to ni resnica. Celo gotova resnica je narobe ta, da se trga s cepljenih dreves bolje, žlahtniše sadje, kakor pa z navadnih, iz korenine izraslih. Po naših mislih in deloma izkušnjah je sad veliko bolji s cepljenega drevesa, kakor pa iz drevesa, ki je vzraslo iz korenine ali iz koščice, da-si je tudi resnica, da daje zadnje bolji sad, kakor pa prvo, drevo, ki je vzraslo iz kake korenine.

Za tem pa pride veliko na sušenje, doslej so pri nas sušilnice redke ali pa se v njih ne ravna, kakor je prav in dobro, če naj bode suha sliva dobra za okus in lepa za oko. V denar spravi se le tako blago, vsako drugo — škoda, če ga pripravljamo. Slive pa so za sušenje le take, ki so dobro zrele in pa zdrave. Pred sušenjem denimo jih tenko natrošene na pletarke naj ovenejo na zraku. Ali v tem ne smemo pozabiti, da postavimo slive na glavo, t. j. da bodo držki na vrhu.

Kedar so ovenele, denimo jih zato tudi tako, z držki na vrhu, v sušilnico. V njej naj bode skrajna toplota le zmerna in to, dokler ne padejo v kup. Zatem jih denemo pa v predale, kjer je toplota večja in zapremo zrak, da ne pride do sliv. Take slive, če se vroče vzamejo iz sušilnice in nagloma razhladijo, dobé poseben svit in le-ta jim ostane potlej ves čas. Tako ravnanje je edino prav in tako blago potlej že najde kupca.

Sejmovi. Dne 23. julija v Ivniku, pri sv. Heleni, v Oplotnici in v Vildonu. Dne 24. jul. v Ribnici. Dne 25. julija v Dolu, v Kozjem, v Ormoži, v Lipnici, v Žalci, v Črmožišah in v Slov. Bistrici. Dne 26. julija pri sv. Ani v slov. gor., v Framu in na Teharji.

Dopisi.

Iz Maribora. (Poletna veselica.) G. urednik, gotovo niste bili v pričo ono nedeljo, ko je podružnica šulvereina imela svojo veselico v „ljudskem vrtu“, sicer ne vem, čemu molčite in ničesar ne poveste o njej. Naj vam torej

jaz povem kaj malega o njej. Vršila se je tedaj v „vili Langer“ ljudska veselica zloglasnemu šulvereinu na korist. Da se je ob tej priložnosti v veliko-nemškem duhu vpilo in pilo, je razumno. Tako je tu stala tropa s puntarskimi trakovi prepreženih mlečnozobnih rokodelskih pomagačev; iz njih grl se je malo harmonično glasila dovolj poznata pesem: „Wacht am Rhein“. In tam obkolilo je krdelece pivoljubnih nemških dijakov, pomešanih s trgovskimi pomagači, utico, v kateri so črno-rudeče žolto oblečene, bledolčne gospodičine natakarska dela opravljala. Na sredi vrta popevala je stojé na visokem odru, neka mešanica iz turnarjev in biciklistov s hripavim glasom pesmi o jedino zveličavnem nemškem „rajhu“. Drugi del udeležencev, ki se ni brigal za take in jednake pojave nemškega duha, hodil je nekako klaverno po mokrem, vlažno-zračnem vrtu, ali pa je sedel ob ne posebno suhih mizah ter s strahom gledal na oblačno nebo, da ne vlije svoje obilne rose čez vrt. Pa, ko je prišel trenotek, da se je zažigati jel umetni ogenj, bili so vsi izdih za-stonj. Neusmiljeno se vlije dež. Pičlo število udeležencev se od zdaj vedno *bolj zmanjšava. Na zadnje premine tudi ono ušesa pretresajoče vpitje, koje je blizo vile stanujočim bil v strah in grozo. Le nekateri še niso vrta zapustili. Položili so svojo omočeno glavo — tje na mokro, razmočeno travo!

Iz Ormoža. (Pojasnilo.*) Prosim, da gledé na § 19. tisk. post. na dopis iz Ormoža pod št. 27 v sledečem Vašem listu popravite poročilo in prijavite, da ni ormoška požarna bramba nikdar društvenih namenov prestopila, in po takem doslej ni postala politično društvo. Osobito pa nisem jaz pri nobenem slučaju nikdar rekel: „Kdor obeča, da bode nemški volil, naj ustane!“ Al. Martinz, pož. bramb. stotnik.

Iz Ormoža. (Popravek.) Z ozirom na § 19 tisk. post. blagovolite v Vašem listu na tistem mestu, kjer je ormoški dopis 5. julija stal, sledeče objaviti: 1. Da bi jaz kedaj požarni brambi ormoški pridigoval, da bi morala nemško voliti, ter se slovenskim vsiljencem ne udati je — laž. 2. Da bi jaz poziv do požarnikov prebral, da morajo nemško voliti, je ravno tako laž, kakor da bi jaz imenoval požarno brambo „deutsches institut“. Hans Gedliczka.

Iz Ormoža. (Mestne volitve.) Ko se je pred tremi leti obnovil mestni zastop, izvolil si je ta tudi novega župana v osebi g. Kada, tedajšnjega občinskega pisarja, ki je kot tak imel letno plačo 300 gld., a župan pokojni g. Kosoll dobil je letno plačo v znesku 150 fl. toraj pol manj. Z novim županom dobili smo tudi nova plačila. Med tem, ko je g. Kosoll 26 let županoval z letno plačo 80 fl., pozneje

*) Na to pojasnilo in naslednji popravek pride k malu odgovor.
Ured.

nekaj let 150 fl., je novi g. župan koj rekel, da on ne more za ta znesek županovati, ampak mora se mu pustiti znesek, kakor ga je dobival kot pisar. namreč 300 fl. To se mu je tudi privolilo. Clovek bi menil, da je g. Kosoll, ki je z g. Kadom zamenil županstvo za mesto občinskega pisarja, tudi zamenil plačo. Pa to ni tako. Pisarija g. Kosolla ni bila toliko vredna, kakor ona g. Kada, ter so mu vsled tega plačo pisarja od 300 fl. na 240 fl. znižali. To pa vse zavoljo dobrega in umnega gospodarstva. Ker se je zvišala županu služba za 150 fl., zato se je morala pisarju znižati za 60 fl., ter je občina vsako leto z zneskom za 90 fl. več obložena, kakor prejšnja leta. Če dobimo pri predstoječih volitvah zopet takega in enakega župana, bodemo morda zopet čast imeli v občinski žep seči ter novemu županu s stotnjakom pripomoči.

Od sv. Lovrenca na k. ž. (Raznoterosti) V tukajšnji steklarni so nehali izdelovati stekleno robo in dotični delavci so se podali v druge kraje iskat dela in kruha. Delavci so bili večinoma Nemci, pa bili so pošteni in mirni, ter so se vedno in povsod toliko čedno obnašali, da se niso o njih nikake pritožbe slišale, temveč so jih vsi okoličani prav spoštovali in jih bodo radi tega v dobrem spominu ohranili. Vse drugače pa se vedejo nekateri kovači v tovarnici za srpe in kose. Kot trdi Nemci, ki so od vseh vetrov prišli semkaj iskat zaslužka, poznajo in čislajo le zveličavno Bismarkijo, vse drugo jim je zoperno, najbolj pa seveda Slovenci in njih jezik, katerega toraj tudi smrtno sovražijo. Vse to prav jasno priča njih obnašanje po krémah in drugod. Kjerkoli pridejo z domačimi v ožjo dotiko, takoj jih začnejo zbadati z besedami, ki nikakor ne pričajo o tisti visoki omiko, katero si ti ljudje tako radi svojijo. V dokaz navedemo le to, da so pred nekaterimi tedni v neki tukajšnji krémi dva človeka domačina hudo pobili. Ko je eden teh že ves omamljen ležal na tleh, bili so ti omikanci še vedno po njem ter kričali: „Crkni slov. pes!“ Umé se, da se bodo morali radi tega pred sodiščem zagovarjati. Ker ti ljudje bolj častijo Bismarka, kakor pa Boga, zato jih vidiš tudi v cerkvi le poredkoma. O binkoštih, ko so tukajšnji prijazen trg pohodili vseučiliščniki iz Gradca, bili so zopet kovači med tistimi, ki so nameravali kaliti mir in red in bi bili to gotovo storili, ako bi jim gg. orožniki tega ne bili zabranili. Da sta bila v njihovi družbi tudi znana sloveča obč. svetovalca, to si lahko vsak misli. Eden od teh si je rane na licu ravno že toliko pocelil, da se je zamogel zopet svojim zvestim tovarišem pridružiti. No, mi mu to veselje prav iz srca privoščimo! Pa še tretjega jako hudega sršena ne smemo pozabiti in to tem manje, ker ima on sedaj pri takih rečeh

vedno eno glavnih ulog in to je neki barantač, ki je baje iz Celja semkaj priromal in sedaj tukaj med drugim tudi z nemško kulturo krošnjari. Pa naši ljudje so trdovratni in za to preperelo blago celo nič ne marajo. Ako njegovo drugo blago ni boljše, kakor je to maslo in pa tisti jezik, v katerem je neki cenik razposlal, tedaj smo prepričani, da ljudje v njegovo barantavnico ne bodo preveč tiščali, temveč bodo rajši kupovali pri tistih trgovcih, ki vse ljudi enako spoštujejo. Temu barantaču zvesti spremeljevalci so nekateri brezposleniki, prave ničle, o katerih ljudje le toliko vedó, da mnogo dragega časa Bogu pokradejo. Sicer se pa ta družba, zlasti po krémah prav imenitno nosi in vede, ter svojo visoko omiko kaže s tem, da uganja prav neslane burke, katerih so ljudje že do grla siti. Mi vsakemu pustimo svoje prepričanje; le to je graje vredno, ako postane ono vir grdih sirovosti, razdražb in nepotrebnih preprirov. Zato bi pa tudi želeli, da bi tovarniški gospod na svoje delavce vsaj toliko upljival, da ne bodo po nepotrebnem okoličanov dražili in jih zavoljo narodnosti in jezika zasramovali. To si vendar lahko vsak misli, da tukajšnji prebivalci zavoljo nekaterih kovačev, ki so danes tukaj, jutri tam, svojega jezika ne bodo opustili, še manj pa se navdušili za veliko Prusijo, temveč ostanejo vedno, kakor vrli Slovenci, tako tudi zvesti avstrijanci.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na Dunaji je poleti malo višje gospode; kdor le more, poda se v kako kopaljšče ali pa na kmete. Naravno je torej, da je v tem času vse bolj tiho, kar se tiče politike. Ali Dunaj mora imeti svojo „gonjbo“ in ker ni druge, velja pa ona Čehom. Bila je v unem tednu v neki cerkvi česka pridiga in hajdi, ako gre kaj vere judovskim novinam, celo mesto nad dotičnega župnika, češ, da je taka pridiga kuga za nemško mesto. — Minister zunanjih zadev, grof Kalnoky, se je podal v Ischl k svitlemu cesarju. — Gradec ima sopot premalo denarja ter mu je treba 1½ milj. vzeti na posodo. Na dolgove se pač zastopijo ti liberalni mestni očetje! — Kakor se javlja, snide se štaj. dež. zbor koncem meseca avgusta. — Koroški dež. odbor nasvetuje obč. zastopom, naj naložijo obč. davek na žganje. S tem meni, da se s časom zniža strahovito pitje žganja po deželi, vladi pa taka priklada ni po volji. — Obč. zastop v Guštanji je prišel vsled zadnjih volitev v roke katoliških, narodnih mož. Hvala Bogu! — Tujcev je po vsem Koroškem še precej, toda ne po vsem na srečo domačih ljudi. — V Ljubljani je prisegel v ponedeljek novi župan, P. Grasselli, sedaj že v tretje izvoljen, vpričo

dež. predsednika. Vršilo se je to prav slovesno. — Vodovod dobi Ljubljana, t. j. vodo napeljejo iz bližnjih gorá po cevéh v mesto. To stane sicer veliko denarja, toda za Ljubljano je potrebno, ker nima doma zdrave vode. — V 1. razred c. kr. gimnazije se je v Ljubljani koncem tega šolskega leta oglasilo 163 v slovensko in 37 v nemško vzporednico. — Na srednjih šolah v Gorici poitalijanijo slov. dijake blizu enako, kakor jih ponemčijo pri nas. Pri nas velja „itsch“, tam pa „ig“ za slov. „ič“ in iz Slovenca je Nemec ali Lah h krati gotov. — Slavnost v proslavo svitlega cesarja v Kojsem je bila velika in je bilo tudi iz Gorice veliko gostov pri njej. — V okolici Trsta klatijo se judovski barantači ter ponujajo slabo blago za dober denar na obroke. Naj jim vsak kmet pokaže — vrata! Ponudba, da se plača lahko po malem, po mesecih je vabljava, toda veliko je v njej goljufije. — Dalmatinski dež. zbor ima te dni svoje posvetovanje, hrv. stranka ima večino. Viharja še doslej ni bilo, da-si Lah težko trpijo to, da jih je manjšina. — Hrvatje niso nič kaj zadovoljni s svojim banom, Khuen-Hedervaryjem. Prav po gostem se že sliši: „Hedervary sve pokvari.“ — Jeseni pride nemški cesar na Ogersko ter bode gost svitlega cesarja v graščini Gödölö, nekaj ur od Pešte. Madjarju bije vsled tega žila za veliko hitreje. —

Vunanje države. Najbolj obrača svet oči v teh dneh na shod nemškega cesarja in pa ruskega carja v Petrovem dvorci. Cesar pojde tudi v Peterburg, glavno mesto velike Rusije. Nihče ne dvomi, da pomeni ta shod spoprijaznjenje dveh velikih držav, ki ste si doslej bili navskriž. — Bolgarija zavživa sedaj kolikor, toliko mir, toda ta mir lahko se naglo spremeni v najhujši vihar, kajti ministri kneza Ferdinanda niso si med seboj nič kaj dobri in vsak si išče stranke, ki mu naj primore, ako pride v stisko pri svojih tovariših. — Turčija je sklenila pogodbo z Anglijo. Vsled nje ima Anglija pravico v Sudskem zalivu, da nastavi v njem postajo za premog. Le-ta zaliv je imeniten v sredozemskem morji in Anglija dobi s tem sopet več moči v le-tem morji. — Srbski kralj je dosegel, kar je hotel, te dni so mu pripeljali kraljeviča. Vzeli so ga kraljici ter so ga kralju izročili v Pešti. Pravi se, da je za kralja sila imenitno to, da ima kraljeviča pri sebi, češ, da bode sedaj konec rovanja zoper njega. Kraljica Natalija biva sedaj na Dunaji, ali v par dneh poda se v Pariz in od ondod v Rusijo. Kaj bode iz tega? Kraljica ima veliko prijateljev, morebiti več, kakor kralj Milan. — V Italiji se misli, da še pride nemški cesar letos tje, najrajši, če v Rim. To pa ostane brž ko ne le želja. — Po celej Italiji imenuje vlada župane, ne pa, da si jih volijo obč. zastopi sami. Žakaj tako? Ker bi sicer večina županov bila udana

sv. Očetu, ali to ne velja, dokler je vlada v rokah freimaurerskih mož. — Francoski general Boulanger se je stepel, čemo reči, imel je dvoboj z ministerskim predsednikom Floquetom in je dobil precej hudo rano na vratu. Za dalje časa je general potisnjen s tem v kot. — Pri velikem obedu, ki ga je dala vlada županom v nedeljo na Martovem polji pri Parizu, še je bilo precej mirno, treba je bilo le kacih 80 djati pod ključ. — Po vsem Irskem so brali te dni v kat. cerkvah s prižnice pismo sv. Očeta, v katerem sv. Oče prepovejo kat. Ircem, da si branijo z orožjem svoje pravice. — V srednji Ameriki se je unel vhod v rudnik pri mestu Capetowen. V rudniku je bilo 800 delalcev, dobro polovico so jih rešili, ostalih pa bode težko kateri ušel smrti. — V Washingtonu, glavnem mestu zaveznih držav severne Amerike, zida se kat. vseučilišče. Zanj je dala koj s kraja neka gospa 300.000, sedaj pa nek gospod 100.000 dolarjev. To so pač bogati in vrli kat. ljudje!

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje.)

Ako človek večer ne opravi, kar bi moral, potem mu drugo jutro na vse strani čas tesno hodi. Zato toto jutro tudi jaz nikdar nisem mogel opraviti, in moji tovarši so že jezni pred vrati stali in na-me čakali ter pošto za pošto po me gori v izbo pošiljali. Ko slednjič vendar stopim med nje na ulico, so me kar nabadali s svojimi očmi, in najhujši med njimi me tudi z jezikom precej ojestro mahne. Jaz pa sem obmolknil. In ker morata vedno dva biti, če se hočeta kregati, je slednjič tudi tovariš molčal.

Ko se vsedemo na voz, smo si bili zopet že dobri prijatelji. Dobro pol ure vožnje na južni strani mesta stoji cerkvice na tistem mestu, kjer sta sv. apostola Peter in Pavel vzela slovo za toti svet, in od koder so ju potem vlekli v smrt — vsakega na drugi kraj —, sv. Petra na hrib Janikul, da ga križajo, a sv. Pavla doli v močviruato dolino, da ga ob glavo denejo.

Na grobu sv. Pavla stoji druga glavna rimska cerkev — prekrasna bazilika. Ko sem zunaj gledal zidovje, ni se mi še sanjalo, da bi bila to slavna cerkev sv. Pavla, o kateri sem že toliko slišal. Toda kako strmijo moje oči, ko vstopim. Precej mi pridejo na misel besede sv. pisma: Vse veličastvo kraljeve hčeri je od znotraj. Sijajni lesk in blišč mi je kar oči jemal.

Četvero vrst ogromnih stebrov iz vglaje-

nega svetlega zrnjaka deli cerkev v pet ladij. Na koncu srednje ladije sred cerkve je čudno lep glavni altar, pod katerim je rakev, kjer počiva truplo sv. Pavla razven glave. Tukaj pomolimo s sv. apostolom: Nič nas ne bo več ločilo od ljubezni našega Gospoda Jezusa Kristusa. Pred altarjem med prvima stebroma stoji na desni strani iz kamna izsekana velikanska podoba sv. Petra, a na levi podoba sv. Pavla. Sv. Pavel drži v roki knjigo. Bil sem radoveden, kaj je v knjigo zapisal. Stopim tedaj za podobo ter jej radovedno gledam črez ramo v knjigo. Napis je: List do Rimljanov, — in potem so še štiri besede zapisane, začetek namreč ovega lista: Pavel, hlapec Jezusa Kristusa. To je res prelep naslov, in kako ponosen je sv. Pavel, da je hlapec Gospodov. To ni prazen naslov; sv. Pavel vè, da mu bo ta naslov prinesel preveselo vest: Pridi zvesti hlapec! Nekateri pa za praznimi naslovi lovijo, in se kujajo ter hudo držijo, če jih ne dobijo. Precej se vrnem na grob in molim, naj me ljubi Bog sprejme, če prav za zadnjega svojega — hlapca.

Tla in vse stene so krite z marmornatimi ploščami, ki se tako svetijo, da se vidiš v njih, kakor bi v zrcalo gledal. Toda veliko in vne-mar ne smeš okoli gledati, da ti noge ne spodsnejo na pregladkih tleh. Nad stebri so po vrsti podobe vseh sv. očetov. Za šestnajst papežev bi še bilo prostora; šestnajst okvirov še je namreč praznih. Skozi sto in več malanih oken sije luč v svete prostore. Cerква še je celo nova; rajni papež Pij so jo še le leta 1854 posvetili. Stara je namreč l. 1823 po nesreči pogorela.

Mesto, na katerem je bil sv. Pavel ob glavo djan, je od njegove bazilike na jug še pol ure daleč. Na tistem torišči stoji zdaj cerkev, ki se zove sv. Pavel pri treh studencih, ker je neki glava apostola, ko jo je rabelj odsekala, na zemlji trikrat odskočila, in ker je tam, kjer se je zemlje doteknila, začelo izvirati troje studencev, ki še zdaj točijo. Tudi mi smo iz teh studencev pili, daj Bog, da bi se dobrega duha sv. apostola bili napili! Steber, na katerega je sv. Pavel položil svojo glavo, smo po-božno poljubljali.

Ves toti kraj je bil že od nekdanj okužen in jako nezdrav. Mrzlica je vsakega vzela, kateri se je tukaj nastanil. Tudi menihov trapistov je smrt prvo leto 35 pobrala, ko so se ondi naselili, kakor nam je menih — Slovenec pripovedal. Toda menihi so bili vstrajni nasel-niki: mrzlica se je morala preseliti, a trapisti so ostali. Nezdrave prostore so zasadili z neko sorto dreves, ki se zove kruhov les, in so ž njim posušili kraj. Drevo ima namreč v sebi moč, da vleče mokroto na se. Isto drevo ima debelo mastno listje, iz katerega menihi pridelujejo

žganje, ki se je pokazalo zagotovo zdravilo zoper mrzlico tistega kraja.

Hudobni svet sicer pravi, da ima to mrtva roka, kar cerkva ali kar samostan glešta, t. j. da to nikomur ni na hasek. Vendar so tukaj in še marsikje menihi učinili, česar pred njimi nikdo ni mogel izvršiti. Zdaj je tam raj, kjer je bil pred zapuščen kraj. Kje so tedaj mrtvaki? (Dalje prih.)

Smešnica 29. Trgovec sreča čevljarja ter ga vpraša: „Kaj pa je z vama, s teboj in tvojim sosedom? Človek vaju nič ne vidi več skupaj.“ „Mož je padel“, odvrne čevljar, „nizko je padel“. „Kako?“ čudi se trgovec. „O“, toži čevljar, „to lahko. Dokler mu nisem bil delal čevljev, imel sem ga rad, nosil sem ga v srci, sedaj pa ga imam že v želodci.“ „Zakaj?“ vpraša naglo trgovec. „Predrzni človek“, jezi se čevljar, „mi še beliča ni plačal“. — „A“, zateguje trgovec ter si drgne palec ob kazalec, „v tem-le neha pač vsako prijateljstvo“.

Razne stvari.

(Vojaške vaje.) Od dne 9. do 12. sept. bodo velike vojaške vaje od Maribora skozi Slov. Bistrico do Celja in dalje. Svitli cesar bode stanoval v Slov. Bistrici in cesarjevič Rudolf v Konjicah.

(Na znanje.) Iz okrožnice, katero razpošlje te dni stolni kapitel v Mariboru čč. duhovščini, povzamemo dnes to, da bodo Njih ekscelencija mil. knezoškof svojo zlato mešo obhajali dne 2. avgusta. Čestitanje bode tisti den in skupno cele duhovščine naše škofije.

(Hvaležen spomin.) V polni seji okrajnega zastopa v Šmarji, dne 27. junija 1888, se je enoglasno sklenilo, da se v hvaležni spomin 40letnega vladanja našega milostljivega cesarja napravi sadjerejski vrt za uni okraj. V ta namen se je 1800 fl. iz okrajne blagajnice dovolilo. Vrt dobi ime svitlega cesarja.

(Občni zbor) združnice ormoškega okraja družbe sv. Cirila in Metoda, bode v četrtek dne 26. julija 1888 ob 3. uri popoludne v čitalnični dvorani v Ormoži. Dnevni red: 1. Letno poročilo dosedajnega načelnštva in čitanje naznanil družbenega vodstva. 2. Nasveti. 3. Volitev načelnštva (prvomestnika, zapisnikarja in blagajnika ter za vsacega od teh, ako je potreba, po enega namestnika.) 4. Volitev zastopnika za veliko skupščino, ki bode dne 29. julija 1888 v Ptuj. 5. Sprejem novih udov in vplačevanje društvenine. Za mnogoštevilno vdeležitev se najuljudneje prosi.

(Velikanska slavnost.) Prostovoljna požarna bramba v Gornjemgradu priredi dne 5. avgusta 1888 v spomin 40letnega vladanja Nj. Veličanstva presvitlega cesarja Franca

Jožefa I. velikansko slavnost združeno z blagoslovljenjem društvene zastave, brizgalnice in poslopja. Spored: 1. Dne 4. avgusta t. l. večer razsvitljava trga, večernica. 2. Dne 5. avgusta t. l. ob 4. uri zjutraj budnica. 3. Od 8. do 9. ure dopoldne sprejem gostov in društev. 4. Od 1/2 11. do 12. ure cerkvena slavnost in blagoslovljenje zastave, brizgalnice in poslopja 5. Od 12. do 1. ure obed. 6. Od 1. do 2. ure vaja prostovoljne požarne brambe. 7. Od 2. ure naprej občna tombola z jako velikimi dobitki, kateri so pri g. glavarju na ogled. 8. Po tomboli prosta zabava na kegljišči. 9. Ob 8. uri zvečer ples. — Odbor prosi slav. društva in goste, naj mu naznanijo svoj pribod do konca julija.

(Vabilo!) Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Slovenjigradec in okolico napravi dne 29. julija 1888 popoldne ob štirih shod v prostorih g. Janeza Vивоda po domače Friškove pri sv. Florjanu v Doliču. — Vspored: Govori in petje; vstop novih udov. Vsi rodoljubi so prav iskreno povabljeni. Odbor.

(Dijaška veselica.) Abiturientje Mariborske višje gimnazije priredé dne 22. julija veselico v Zalci v prostorijah g. Hausenbichlerja. Čisti dobiček pride v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

(Zborovanje.) Podružnica društva sv. Cirila in Metoda v Mariboru ima v četrtek 19. t. m. ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani svoje zborovanje, h kateremu se vsi udje in odborniki uljudno vabijo.

(Javna zahvala.) Gospoda Matjaž Podgorelec, načelnik krajnemu šolskemu svétu na Holmu pri Ormoži, ter Martin Ivanuša, krajni šolski ogleda, kupila in podarila sta našej šoli precejšnje število prav lepih učnih pripomočkov, za koji blagodušni dar se vrlima podpirateljema šole na tem mestu najprisrčneje zahvaljuje Anton Kosi, voditelj šole.

(Zveza slov. posojilnic.) Letošnji občni zbor društva „zveza slov. posojilnic“ vrši se v nedeljo, dne 29. julija v Narodnem domu na Ptuji. Na dnevnem redu je 1. poročilo predsednika o delovanji društva v l. 1887., 2. poročilo tajnika, 3. sprememba pravil in razni nasveti.

(Častno tržanstvo.) Gosp. E. Appel, zdravnik v Marenbergu, prejel je častno tržanstvo istega trga.

(Pogreb.) V ponedeljek so pokopali v Ljubljani č. g. J. Jeriča, župnika v pokoji in ustanovnika „Slovenca“.

(Smrtna kosa.) V Rogaci so 13. t. m. izročili truplo A. Mikuša hladni zemlji, v 90. letu njegove dobe. Bil je vrl narodnjak in priden bralec, odkar so jele slovenske „Novice“ izhajati. Bil je odlikovan od c. kr. kmetijske družbe kot umen kmetovalec, živinorejec, posebno pa sadjerejec. Bodi mu zemljica lahka!

(Nov zvon.) Stolna cerkev v Mariboru je dobila nov mali zvon. Kupili so ga milostlj. stolni prost in bilo ga je še treba, da postane akord zvonov popolen.

(Premeščenje.) G. dr. A. Pučko, c. kr. bilježnik v Žužemberku, preseli se v Krško in g. A. Svetina, doslej c. kr. bilježnik v Kapli, pride na Vransko.

(Nova knjiga.) „Vrtnarstvo s posebnim ozirom na obdelovanje in oskrbovanje šolskih vrtov“ — pravi se lični knjigi, katero je spisal g. Gustav Pirc, tajnik c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani. Knjiga šteje 147 strani in ima 180 podob, velja pa s pošto vred 1 gld. 10 kr.

(Nagla smrt.) V sredo, dne 11. julija je prinesel J. Podstensek kakor navadno nekaj svojih jerbasov so na sejem v Celje. K malu pa mu je postalo slabo, mož si leže poleg jerbasov in izdihne svojo dušo, ne da kdo to zapazi.

(Tobak.) Kakor se sliši, bode s prihodnjem mesecem tudi tobaku višja cena. Gledé smodek se še kujajo mestni kadilci, ali se bodo tudi gledé tobaka? Škode bi zato ne imeli nobene.

(Slov. paralelke.) V Dunajskih novinah beremo, da se začnó s početkom prihodnjega leta slov. paralelke na gimnazijah v Mariboru in Celji. Novico pač slišimo, a nam manjka — vere.

(Duh. spremembe.) Č. g. Jarnej Pernat, kaplan pri Mali nedelji, pride za kaplana k sv. Rupertu nad Laškim.

Listič uredništva. G. D. in R. pri M. n.: Ni za list, bilo bi bolj na škodo, kakor pa na korist.

Listič upravnštva. G. J. Ermenc v Ljubnem: Za tekoče leto!

Loterijske številke:

V Lincu 14. julija 1888:	68, 31, 15, 17, 21
V Trstu „ „	57, 64, 52, 42, 43

Učenec iz dobre hiše se takoj sprejme v prodajalnici z raznim blagom **Josipa Schager** pri sv. Jurji v Slov. gor. 1—3

V krasni Savinjski dolini

se da v najem ali tudi proda lepa hiša, mali hlev lepi vrt s sadnim drevjem in brajdo. vse zidano in v dobrem stanu, 2 1/2 ure od Celja, samo 5 minut od farne cerkve in od velike ceste tako tudi od poštne in telegrafične postaje. Prav lično je za kakega duhovnika v pokoji ali vojaškega častnika (oficirja), vse v lepem redu, zdravi kraj, lepi prosti vrt od vseh strani, tako tudi drugo poslopje; je tudi za vsako drugo barantijo ali krémo pripravljeno. Več pové uredništvo „Slov. Gosp.“ 2-3

Vabilo

3-3

k občnemu zboru ormoške posojilnice, ki se odredi na nedeljo dne 22. julija 1888 ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani v Ormoži, ker dne 29. junija 1888 ni bilo potrebno število društvenikov, se po § 33 združnih pravil odredi novo zborovanje s poprej oznanjenim sledečim

Dnevnim redom:

1. Poročilo predstojnikovo o delovanji v preteklem letu ter predlaganje končnega računa in bilance za leto 1887.

2. Poročilo nadzorništva o pregledovanji računov in bilance.

3. Predlog predstojništva in nadzorništva, naj se čisti dobiček izroči združnemu premoženju.

4. Mogoči predlogi.

Ormož, dne 12. junija 1888.

Ivan Vertnik,
tajnik.

Dr. J. Geršak,
predsednik.

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom telo in kerv čistilne posladkorjene glasovite

Marijacetlske kroglice.

Varstvena marka.

in na koži, omotici, zgagi, tvorih, glavobolu, glistah, debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 kroglicami stane 40 kr. En svitek s 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svitkov le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstne Marijacetlske kroglice se le z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod naslovom:

**Löwen-Apotheke in Wien,
VIII. Josefstädterstrasse 30.**

Tudi se dobiva v tej lekarni in po pošti pri protinu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, steklenica à 80 kr., kakor tudi za kašelj, pljučne in prsne bolezni glasovit terpotečki sok z apno-železom, steklenica à 1 gld. 10 kr.

Ta imenitna zdravila razpošiljajo se vsaki dan po vsej Avstriji.

5-50

Prosi se za natančen naslov: ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.

Iz najmenitnejših zelišč izdelane Marijacetlske kroglice dokazale so že pri mnogih boleznih tisočkrat čudovito svojo moč. Vsaki dan dobimo zahvalna pisma od ljudi, kateri so le po Marijacetlskih kroglicah ozdraveli, zato bi biti morale v vsakem hramu, ker ostanejo vedno sveže in ker so posladkorjene.

Posebno zdravilo so pri re-prebavljivosti, zabasanju, žolču, rumenici, pomanjkanju slasti pri jedi, zlezenci, jeternici, hemeroidah, tvorstvu, bolu v hrbtu, mrzlici, zaslineuju, ženskih boleznih

Albert Fiebiger,

kotlar v Koroških ulicah št. 5,
v Mariboru, poprej Essler,

priporoča zalogo svojo izdelanih kotlov za žganje in pranje v vsaki velikosti, vzprejmlje popravila ter jih izvršuje hitro in in po ceni. 4-6

Radenska slatina je edina mineralna voda na svetu, katera ima toliko litija v sebi, zato se rabi posebno proti protinu, žolčji in mehurji bolezni. Vsled obilja ogljikove kisline in natra se priporoča tudi pri želodčni bolezni, hemeroidah in nahodih. Radenske železne kopelji za blednico in ženske bolezni, itd.

Radenci / kopališče.

Razpošiljatev Radenske kisle vode

Poskušnje dra. Garrod, Biswanger itd. so dokazale, da je ogljiko-kislj litijon najboljšje sredstvo pri boleznih, ki izvirajo v preobitni ščavnjeni kislini. Iz tega se razviti ve-liko vspeh tega zdravila.

Prospekti brezplačno in franko v kopališči Radenskem na Štajarskem. 8-26

Zaloga v vseh večih specer. prodajalnicah in gostilnicah.

Gasilnice

vsakovrstne velikosti in stroja, s pristopnimi ventili, najizvrstnejše delane, in velike moči za brizganje, prilične srenjam, mestom, trgom in njihovim gasilnim društvom.

Brizgalnice

na kolesih, nosljah, v putah za vrte, Vodonosnike razne sestave, najboljše cevi iz konopnine, gumija, za sesavanje vode ali za napeljavanje vode, dalje vretenice in tehtnice za ove cevi, kakor tudi drugo

orodje gasilcem po rebno

priporočuje po najnižej ceni proti 5letnemu poroštvu

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Srenjam in gasilnim društvom dovoli se plačevanje v rokih. Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko 3